

1.Sygn. akt: II C 895/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący **SSO Małgorzata Sławińska**

Protokolant sekr. sądowy Przemysław Mazur

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa S. B., R. F. oraz M. F.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. od powódki S. B. kwotę 1.800 zł /tysiąc osiemset złotych/, od powoda R. F. kwotę 1.350 zł /tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych/ oraz od powoda M. F. kwotę 450 zł /czterysta pięćdziesiąt złotych/ tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 895/13

UZASADNIENIE

W dniu 6 sierpnia 2013 roku powodowie S. B., R. F. oraz M. F. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. na rzecz S. B. kwoty 60.000 zł, na rzecz R. F. kwoty 45.000 zł oraz na rzecz M. F. kwoty 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2013 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej do nich nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że są współwłaścicielami nieruchomości położonej w miejscowości O. składającej się z działki gruntu o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Pruszkowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) a która znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania, w strefie Z2, utworzonego dla (...) im. (...) w W. uchwałą nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, na linii lotów samolotów startujących i lądujących w tym porcie lotniczym. Zdaniem powodów działalność pozwanego w znaczny sposób utrudnia im normalne, niezakłócone korzystanie z nieruchomości. Podkreślili, że są narażeni na permanentny hałas, przekraczający dopuszczalne normy jego emisji, natomiast zastosowane przez pozwanego rozwiązania organizacyjne i techniczne nie zapewniają zachowania standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnego poziomu hałasu, zarówno w porze nocnej jak i dziennej. Powodowie zaznaczyli również, że pismem doręczonym dnia 04 lipca 2013 roku wezwali pozwanego do zapłaty objętych pozwem roszczeń w terminie 7 dni, jednak ich pismo pozostało bez odpowiedzi. Jako podstawę swojego żądania powodowie wskazali art. 129 § 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, który pozwala właścicielom nieruchomości dochodzić odszkodowań za szkody poniesione w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości. Powodowie zażądali przyznania im odsetek od zasądzonych kwot od dnia 12 lipca 2013 roku, gdyż ich zdaniem w tym właśnie dniu, wobec bezskutecznego upływu

terminu oznaczonego w wezwaniu skierowanym do pozwanego, dochodzone roszczenia stały się wymagalne (pозew – k. 2-6, data stempla pocztowego na kopercie, w której nadano pozew – k. 31).

W odpowiedzi na pozew pozwany Przedsiębiorstwo Państwowe (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości z powodu upływu terminu zawitego na dochodzenie roszczeń zgłoszonych przez powodów oraz zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał w pierwszej kolejności, że roszczeń o których mowa w art. 129 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska można dochodzić jedynie w okresie 2 lat od wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego skutkującego ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, przy czym jak podkreślił, powyższy termin jest terminem zawitym, którego upływ wyłącza możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń nim obwarowanych. Pozwany zaznaczył, że nieruchomość powodów była objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., na mocy którego znajdowała się w szefie M, odpowiadającej co do zasady obecnym strefom Z1 i Z2, a określonej w uchwale Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku. Zdaniem pozwanego, analiza ograniczeń w stosunku do przedmiotowej nieruchomości obowiązujących w obszarze ograniczonego użytkowania w 2007 roku w strefie M oraz w obszarze ograniczonego użytkowania w 2011 roku w strefie Z2 wskazuje, że wejście w życie uchwały nie skutkowało wprowadzeniem żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powodów, które mogłyby skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych po ich stronie. Zdaniem pozwanego obecne położenie nieruchomości powodów w obszarze ograniczonego użytkowania w strefie Z2 wyznaczonej na podstawie wskazanej wyżej uchwały z 2011 roku, jest nawet korzystniejsze niż jej położenie w strefie M wyznaczonej przywołanym rozporządzeniem z 2007 roku. Pozwany podniósł nadto, że samo wejście w życie uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku nie spowodowało też zwiększenia poziomu hałasu lotniczego występującego na stanowiącej przedmiot sprawy nieruchomości oraz nie skutkowało zmniejszeniem jej wartości (odpowiedź na pozew – k. 47-57v).

Na rozprawie w dniu 30 maja 2014 roku strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik powodów wskazał dodatkowo, że termin z art. 129 § 4 ustawy prawo ochrony środowiska jest terminem przedawnienia, a strona pozwana podnosząc zarzut przedawnienia nadużywa swojego prawa podmiotowego. Podkreślił przy tym, że sposób wprowadzania w życie regulacji prawnych powodujących ograniczenie korzystania z nieruchomości znajdujących się w strefie negatywnego oddziaływania (...) im. (...) oraz rozbieżne orzecznictwo sądów skutkowało tym, iż wielu właścicieli nieruchomości zostało pozbawionych możliwości dochodzenia roszczeń na podstawie art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska (protokół rozprawy – k. 248).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości położonej w miejscowości O., gmina M., powiat (...), przy ul. (...), składającej się z działki gruntu o numerze ewidencyjnym (...) z obrębu (...), o powierzchni 2.100 m², dla której Sąd Rejonowy w Pruszkowie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Przedmiotowa nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalnym z 1980 roku o powierzchni zabudowy 102 m² oraz budynkiem gospodarczym o powierzchni użytkowej 22 m². Udział S. B. w prawie własności wskazanej nieruchomości wynosi 4/8 części, udział R. F. wynosi 3/8 części a udział M. F. wynosi 1/8 części (**dowody**: okoliczności niesporne, a nadto odpis zupełny księgi wieczystej k. 17-20, wyrys mapy ewidencyjnej k. 20v, wypis z rejestru gruntów k. 21-21v, akt własności ziemi k. 22).

Rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...). Rozporządzenie to zostało wydane w oparciu o treść art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 roku, Nr 129, poz. 902 z późn. zm.). Na mocy powyższego rozporządzenia nieruchomość powodów znalazła się w całości w „strefie M” tego obszaru, tj. strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej. Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 rozporządzenia, w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

1)przeznaczenia nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;

2)zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M – także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2;

3)budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Stosownie zaś do treści § 4 ust. 2 powołanego rozporządzenia w strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. Natomiast w myśl § 5 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

1)w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;

2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (**dowód:** Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, Nr 156, poz. 4276 z załącznikami, k. 63-64v).

Następnie, uchwałą nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie 04 sierpnia 2011 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Zgodnie z § 4 uchwały w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżniono dwie strefy: strefę Z1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granica lotniska oraz strefę Z2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z1.

Na mocy tej uchwały stanowiąca przedmiot sprawy nieruchomości powodów znalazła się w całości w strefie Z2. Stosownie do § 5 ust. 2 powyższej uchwały w strefie Z2 zakazano przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej. Z kolei w § 6 uchwały określono, że w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność akustyczną ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy; a w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (**dowód:** Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2011 roku, Nr 128, poz. 4086 z załącznikami).

Pismem z dnia 02 lipca 2013 roku, które zostało doręczone do Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. w dniu 04 lipca 2013 roku, powodowie wezwali pozwanego do zapłaty na rzecz S. B. kwoty 150.000 zł, na rzecz R. F. kwoty 112.500 zł oraz na rzecz P. F. kwoty 37.500 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia przedmiotowego pisma, z tytułu utraty wartości rynkowej będącej ich współwłasnością nieruchomości o numerze ewidencyjnym (...) w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku Sejmiku Województwa (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Poru Lotniczego (...). Jako podstawę

tego żądania powodowie wskazali art. 129 § 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (**dowody** : zgłoszenie roszczeń z wezwaniem do zapłaty k. 24-25v, dowód doręczenia – wydruk k. 26).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niezakwestionowanych twierdzeń stron oraz wskazanych wyżej dowodów z dokumentów, które nie pozostawały ze sobą w sprzeczności, a których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron niniejszego postępowania – uznając je za spójny, wiarygodny i nie budzący wątpliwości materiał dowodowy. Dowody te wzajemnie się uzupełniają i brak jest zdaniem Sądu, przesłanek do odmówienia im mocy dowodowej i wiarygodności w zakresie, w jakim stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Zasluguje na podkreślenie, że żadna ze stron nie podważyła skutecznie autentyczności wymienionych wyżej złożonych do akt sprawy kserokopii dokumentów, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i wobec niekwestionowania złożonych do akt kserokopii dokumentów brak było podstaw do żądania złożenia wyżej wymienionych dokumentów w oryginale.

Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe strony powodowej, w szczególności o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości na okoliczność ustalenia, o jaką kwotę, wskutek wprowadzenia uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., zmniejszyła się wartość stanowiącej współwłasność powodów nieruchomości oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu akustyki w celu ustalenia przekroczenia wskutek działania (...) im. (...) w W., norm hałasu na nieruchomości będącej współwłasnością powodów a nadto dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny na okoliczność ustalenia wpływu przekroczenia norm emisji dźwięków, wywołanych ich przekraczaniem w obszarze ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. na stan zdrowia powodów. Sąd miał tu bowiem na względzie, iż wobec wystąpienia przez powodów z dochodzonym w niniejszej sprawie roszczeniem po upływie 2 letniego terminu od dnia wejścia w życie rozporządzenia w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. obejmującego należącą do nich nieruchomość, przeprowadzenie powyższych dowodów nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, zgodnie zaś z treścią art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu mogą być jedynie okoliczności sporne mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Ponadto dopuszczenie tychże dowodów prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużania postępowania.

Sąd oddalił również wniosek strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, mając na uwadze, że dowód ten ma w istocie charakter pomocniczy i może być przeprowadzony wyjątkowo, gdy w świetle oceny Sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co nie miało jednak miejsca w niniejszej sprawie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oparty na dokumentach, jest jak już podkreślono spójny i pozwala wydać rozstrzygnięcie bez potrzeby przeprowadzania dowodu z przesłuchania stron.

Dokonując oceny przedstawionych przez strony twierdzeń Sąd miał na uwadze fakt, że powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, nie złożyli w sprawie pisma przygotowawczego zawierającego odniesienie się do twierdzeń i okoliczności wskazanych w odpowiedzi na pozew, mimo, że byli do tego zobowiązani przez Sąd pod rygorem pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów (k. 239), przedstawiając je dopiero na rozprawie w dniu 30 maja 2014 roku. Jakkolwiek jednak twierdzenia powodów zaprezentowane przez ich pełnomocnika na wskazanym terminie rozprawy były spóźnione, to jednak Sąd uwzględnił je uznając, że nie spowoduje to zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu w całości.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że rozporządzeniem nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) i nieruchomość powodów znalazła się w „strefie M” tego obszaru tj. w strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, natomiast na mocy uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa

(...) z dnia 20 czerwca 2011 roku znajduje się w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla tego portu lotniczego.

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy podstawowe znaczenie miało ustalenie następujących okoliczności relewantnych: po pierwsze czy rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, po drugie czy upłynął 2 – letni termin określony w art. 129 § 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie i wreszcie po trzecie, czy wskazana uchwała nr 76/11 wprowadziła większe niż rozporządzenie nr 50 ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powodów. Zajęcie stanowiska w powyżej wskazanych kwestiach pozwoliło Sądowi ocenić powództwo, jako niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 roku, Nr 1232 ze zm.), jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. W myśl § 4 przywołanego artykułu, z powyższymi roszczeniami można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 § 2 powołanej ustawy Prawo ochrony środowiska, ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska jest już samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje bowiem nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że skutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w związku z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym – hałasu. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest między innymi poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 § 4 tej ustawy (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768, z dnia 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, LEX nr 1215402 oraz w postanowieniach z dnia 09 kwietnia 2010 roku, III CZP 17/10, LEX nr 584036 i z dnia 24 lutego 2010 roku, III CZP 128/09, LEX nr 578138).

Zgodnie z art. 135 § 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, iż mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, określa się na zasadach wskazanych w art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również wskazuje rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Nie ulega wątpliwości, iż rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia

07 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...). Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż nieruchomości powodów znajdująca się w miejscowości O., gmina M., stanowiąca zabudowaną działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...) z obrębu (...), znalazła się w „strefie M” tego obszaru tj. strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej.

Na skutek zmiany przepisów prawa oraz konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) w dniu 20 czerwca 2011 roku podjął Uchwałę nr 76/11 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela ocenę prawną odnośnie tego, że przepisy rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., zaprezentowaną w uzasadnieniach szeregu wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie, między innymi z dnia 30 listopada 2010 roku (VI ACa 1156/10 i VI ACa 1058/10), z dnia 01 kwietnia 2011 roku (VI ACa 194/11), z dnia 06 lipca 2011 roku (VI ACa 14/11) i z dnia 08 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11), opartą na następujących rozważaniach.

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku), art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 § 1 pkt 1 tej ustawy, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Powołany przepis uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), która to zmiana obowiązywała od dnia 01 stycznia 2008 roku. Zgodnie z treścią znowelizowanego przepisu, obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 § 1 pkt 1 tej ustawy, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Z powyższego wynika, że przedmiotową nowelizacją zmieniono jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania – w miejsce wojewody – sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 listopada 2010 roku (VI ACa 1058/10, Apel.-W-wa 2011/3/28), zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. Nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią § 32 ust. 3 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego.

Z powyższego wynika, że zmiana z dniem 01 stycznia 2008 roku organu upoważnionego na podstawie art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa, w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 20 czerwca 2002 roku dotyczącym zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), która z dniem 01 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 § 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Odnosnie zaś określenia przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie w dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku według art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, było to przedsięwzięcie, określone w art. 51 § 1 pkt 1 ww. ustawy i zakres ten nie został zmieniony ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, którą dokonano zmiany organu upoważnionego do określenia obszaru ograniczonego użytkowania i formy aktu ustanawiającego ten obszar.

Zgodnie z treścią art. 51 § 1 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązującego do dnia 15 listopada 2008 roku, sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił art. 51 § 8 ustawy Prawo ochrony środowiska również obowiązujący do dnia 15 listopada 2008 roku, Rada Ministrów uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w art. 51 § 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 § 8 ustawy Prawo ochrony środowiska było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia, określało ono: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany; 3) przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko; 4) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zgodnie natomiast z § 2 ust. 1 pkt 28 powołanego rozporządzenia, sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały lotniska o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 rozporządzenia, sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w jego § 2 ust. 1 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 144 § 9 uchyliła w tytule I ustawy Prawo ochrony środowiska cały dział V i VI, a więc też art. 51, ale równocześnie w art. 173 § 1 wskazała, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 § 8 ustawy Prawo ochrony środowiska, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ustawy z 03 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku.

Zgodnie zaś z art. 173 § 2 powołanej ustawy z dnia 03 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 § 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia

mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 § 1 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 § 1 pkt 1 i art. 51 § 8 ustawy Prawo ochrony środowiska uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku, a w § 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 § 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Przedstawione powyżej rozważania prowadzą do jednoznacznego wniosku, iż zmiana ustawy z dnia 03 października 2008 roku w powyższym zakresie miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc.

Co więcej aktem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 roku. Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2. Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 08 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Reasumując, zmiany art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania. Z kolei kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 § 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z dnia 03 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 § 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązującej od dnia 15 listopada 2008 roku znajduje potwierdzenie także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. uzasadnienie wyroku z dnia 06 maja 2011 roku II CSK 421/10, LEX nr 863961, z dnia 25 maja 2013 roku, I CSK 509/11, OSNC 2013/2/26) oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (zob. uzasadnienie wyroku z dnia 31 sierpnia 2009 roku, IV SA/Wa 2569/07, LEX nr 518044).

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...)

(...) w W., z którego wynika wprost iż „dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego – rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 § 2 powołanej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (...)

W konsekwencji rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która nie wprowadziła w stosunku do nieruchomości powodów żadnych nowych ograniczeń, w związku z czym powództwo musiało ulec oddaleniu z uwagi na upływ terminu, w którym powodowie mogli wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej do nich nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., zgodnie z treścią art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w stosunku do powodów upłynął określony w art. 129 § 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, w czasie którego mogli oni występować z roszczeniami przedstawionymi w pozwie. Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro zatem powodowie z takim roszczeniem nie wystąpili do pozwanego w ustawowym terminie, powództwo podlegało oddaleniu, bez konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w szerokim zakresie.

Wskazać jednocześnie należy, iż ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08, LEX nr 577165), w którym Sąd ten wyjaśnił i szeroko umotywował stanowisko, akceptowane także przez skład orzekający w niniejszej sprawie, iż: „termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 § 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Identyczne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12, LEX nr 1389001) w uzasadnieniu którego wskazał, że „termin z art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 § 1 – 3 ustawy Prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”. Jednocześnie Sąd Najwyższy podkreślił, że zgłoszenie przedmiotowych żądań - ze względu na ich charakter i trudności ze stanowczym i ostatecznym określeniem wielkości szkody, zwłaszcza przy uwzględnieniu zasady orzekania według stanu, a więc i wielkości szkody istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy - powoduje, że roszczenie dochodzone na drodze sądowej nie musi odpowiadać kwotowo pierwotnie zgłoszonemu, lecz może być od niego wyższe. Nie ma przy tym przeszkód, aby rozszerzenie żądań nastąpiło w toku procesu, stosownie do wyników postępowania dowodowego.

Nawet jednak gdyby uznać za prawidłowe stanowisko strony powodowej, że termin określony w art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi termin przedawnienia, (jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 04 lipca 2013 roku (I CSK 645/12, LEX nr 1365594) nie motywując jednak swego stanowiska w tym zakresie i błędnie odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08, LEX nr 577165) ze wskazaniem, że termin z art. 129 § 4 jest terminem przedawnienia, podczas gdy w powyższym wyroku z dnia 10 października 2010 roku, Sąd Najwyższy zaprezentował stanowisko, że termin ten jest terminem zawitym), to jego podniesienie przez pozwanego skutkuje niemożnością jego skutecznego dochodzenia i uwzględnienia powództwa w niniejszej sprawie. Zasadniczym rezultatem upływu terminu przedawnienia jest bowiem to, że roszczenie traci cechę zaskarżalności, a ten przeciwko komu ono przysługuje może się uchylić od zaspokojenia

roszczenia. Skorzystanie przez dłużnika z takiego uprawnienia uniemożliwia zatem zasądzenie świadczenia i jego przymusową egzekucję.

Jednocześnie brak jest podstaw do uznania podniesienia powyższego zarzutu za nadużycie prawa podmiotowego, czego domagała się strona powodowa, wskazując, że sposób wprowadzania w życie regulacji prawnych powodujących ograniczenie korzystania z nieruchomości znajdujących się w strefie negatywnego oddziaływania (...) im. (...) oraz rozbieżne orzecznictwo sądów skutkowało tym, iż wielu właścicieli nieruchomości zostało pozbawionych możliwości dochodzenia roszczeń na podstawie art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Podkreśla się, że przedawnienie jest instytucją stabilizującą stosunki prawne i przy ocenie przedawnienia wskazany jest rygorizm. Istotą przedawnienia jest, aby dłużnik nie pozostawał w niepewności, co do swojej sytuacji prawnej. Dłużnik bowiem nie powinien bezterminowo pozostawać w stanie pozwalającym na przypisanie mu ewentualnej odpowiedzialności za zdarzenia, jakie wystąpiły w przeszłości. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się dopuszczalność stosowania art. 5 k.c. jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia, jednocześnie podkreślając, że takie działanie jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. Konstrukcja ta ma z założenia charakter nadzwyczajny i może być stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w których skutki zarzutu przedawnienia mogłyby zostać pominięte jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 18 maja 2006 roku, IV CK 367/05, LEX nr 371507 i z dnia 02 kwietnia 2003 roku, I CKN 204/01, LEX nr 78814). Z kolei w wyroku z dnia 24 maja 2013 roku (I ACa 157/13, LEX nr 1327520) Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, że zarzut przedawnienia stanowi prawo podmiotowe dłużnika, dlatego jedynie w wyjątkowych sytuacjach może nie zostać uwzględniony przez sąd i potraktowany jako nadużycie prawa na podstawie art. 5 k.c. Do nadużycia prawa podmiotowego dochodzi wówczas, gdy w konkretnych okolicznościach podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i jednocześnie indywidualna ocena tych okoliczności wskazuje, że opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 grudnia 2011 roku, I CSK 238/11, LEX nr 1129070).

W niniejszej sprawie brak podstaw do uznania, że wystąpiły jakiegokolwiek szczególne przesłanki uzasadniające opóźnienie w dochodzeniu roszczeń przez powodów. Sąd wziął pod uwagę wskazywany przez powodów fakt, że w orzecznictwie istotnie pojawiły się rozbieżności w zakresie ustalenia skutków zmiany przepisu art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, który określał organ wykonawczy właściwy do wydania aktu prawnego w przedmiocie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Część judykatury przyjęła bowiem, że zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku (tak m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 31 sierpnia 2009 roku, IV SA/Wa 2569/07, LEX nr 518044). Zgodnie natomiast z drugim poglądem, wskazana zmiana art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska oznaczała, że rozporządzenie Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, stało się nieaktualne z dniem 15 listopada 2008 roku, co z kolei oznaczało, że właściciele nieruchomości objętych strefą ograniczonego użytkowania tracili możliwość dochodzenia roszczeń na podstawie art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska, z uwagi na odpadnięcie podstawy roszczenia. Ostatecznie jednak przeważało pierwsze stanowisko, co potwierdza jednolita linia orzecnicza Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Warto jednak wskazać, że druga koncepcja wykładni zmiany art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska została zapoczątkowana postanowieniami Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2009 roku (II OSK 445/09, LEX nr 528872 oraz II OSK 502/09, LEX nr 602448) i była kontynuowana między innymi w postanowieniu tego Sądu z dnia 23 marca 2010 roku (II OSK 2032/09/ LEX nr 578107). Z powyższego wynika, że wskazywane przez powoda rozbieżności w orzecznictwie pojawiły się dopiero we wrześniu 2009 roku, a zatem już po upływie 2 letniego terminu dochodzenia roszczeń przewidzianego w art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska. Nie można zatem uznać, aby ewentualna niejednolitość orzecznictwa, mogła w jakimkolwiek stopniu wpłynąć na decyzję powodów o dochodzeniu roszczeń związanych z objęciem ich

nieruchomości strefą ograniczonego użytkowania. Ponadto, jakkolwiek koncepcja przyjmująca, że zmiana art. 135 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska skutkowałą dezaktualizacją rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, miała charakter dominujący w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, to jednak jak wynika z powyżej przedstawionych rozważań, nie przyjęła się w praktyce orzecniczej Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Sądu Najwyższego, które opowiedziały się za koncepcją przeciwną.

Na ocenę możliwości zastosowania w sprawie art. 5 k.c. nie miały w żadnym stopniu wpływu wywody pełnomocnika powodów, w których wskazywał on na rzekomo nieprawidłowy sposób wprowadzania aktów prawnych ustanawiających strefę ograniczonego (...) w W.. Po pierwsze, nie przedstawił on bowiem żadnych argumentów uzasadniających takie stanowisko. Po drugie natomiast, przeprowadzone w sprawie postępowanie nie wykazało, aby rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku lub uchwała nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, czy też jakkolwiek inny akt prawny determinujący możliwość dochodzenia roszczeń wynikających z art. 129 § 2 ustawy Prawo o ochronie środowiska były wprowadzane w życie w sposób nieprawidłowy. Przy ocenie postawionego przez powodów zarzutu nadużycia przez pozwanego prawa podmiotowego, nie można abstrahować również od fikcji powszechnej znajomości prawa, na którą często powoływał się Sąd Najwyższy (zob. m.in. postanowienia z dnia 25 lutego 1998 roku, II UKN 519/97, OSNAPUS 1999, nr 1, poz. 36) oraz Trybunał Konstytucyjny, który w uchwale z dnia 07 marca 1995 roku (W 9/94, OTK Zb.Urz. 1995, nr 1, poz. 20) wyraził pogląd, że funkcjonowanie prawa, zwłaszcza w demokratycznym państwie prawnym, opiera się na założeniu, iż wszyscy adresaci obowiązującej normy prawnej - a więc zarówno podmioty obowiązane do jej przestrzegania, jak i organy powołane do jej stosowania - znają jej właściwą treść (tzw. fikcja powszechnej znajomości prawa) i że nikt nie może uchylić się od ujemnych skutków naruszenia tej normy na tej podstawie, że normy tej nie znał lub rozumiał ją opacznie (ignorantia iuris nocet). Zgodnie z przytoczoną zasadą, nie można się tłumaczyć nieznaną normą prawa należycie ogłoszonego, gdyż przyjmuje się, że każdy zainteresowany treścią adresowanych do niego norm prawnych ma możliwość zapoznania się z obowiązującymi aktami prawnymi. Przyjęcie fikcji powszechnej znajomości przepisów prawnych zamieszczonych w należycie ogłoszonych i obowiązujących aktach prawnych jest konieczne ze względu na pewność i bezpieczeństwo obrotu prawnego. Zdaniem Sądu nie może budzić wątpliwości, że powodowie znali zarówno treść art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska, w którym wyraźnie ustanowiono 2 – letni termin na dochodzenia roszczeń przewidzianych w tym artykule liczony od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego ustanawiających ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, oraz treść rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, w którym należąca do powodów nieruchomość o numerze ewidencyjnym (...) zaliczona do strefy M obszaru ograniczonego użytkowania. Brak jest zatem jakichkolwiek przesłanek które usprawiedliwiłyby zaniechanie przez powodów dochodzenia wskazanych roszczeń w przewidzianym ustawą terminie. Podkreślić również trzeba, że powodowie wystąpili do pozwanego z żądaniem zaspokojenia ich roszczeń związanych z objęciem przedmiotowej nieruchomości strefą ograniczonego użytkowania w dniu 04 lipca 2013 roku, a więc niespełna 4 lata od upływu terminu określonego w art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ocenie Sądu tak długie opóźnienie dochodzenia wskazanych roszczeń było nieusprawiedliwione, co również przemawiało za nieuwzględnieniem zarzutu z art. 5 k.c. Z podanych powyżej względów, ewentualny zarzut nadużycia przez pozwanego jego prawa podmiotowego musiał być oceniony, jako zupełnie bezzasadny i niemający oparcia w realiach sprawy.

W dalszej kolejności należało rozważyć ostatnią z istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestii, która sprowadzała się do ustalenia czy wskazana uchwała nr 76/11 wprowadziła większe niż rozporządzenie nr 50 ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powodów. Jak już wyżej podkreślono, w związku z faktem, że nieruchomość powodów była w całości położona w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, termin do zgłaszania ewentualnych roszczeń, o których mowa w art. 129 § 1 – 3 ustawy Prawo ochrony środowiska upłynął dla powodów w dniu 25 sierpnia 2009 roku. Skoro powodowie, co bezsporne, nie zgłosili swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie określonym w art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania, nie może budzić wątpliwości, że roszczenie o wyrównanie utraty wartości ich nieruchomości powiązanej przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru ograniczonego użytkowania nie może być przez nich skutecznie dochodzone.

Jak wprost wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 roku (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892), który tutejszy Sąd w całości podziela, w związku z tym, że art. 129 § 2 ustawy Prawo ochrony środowiska przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2013 roku, VI ACa 682/13, niepubl).

Wskazać zatem trzeba, że na mocy § 4 powyższego rozporządzenia Wojewody (...) z 2007 roku w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzone zostały ograniczenia dotyczące szpitali, domów opieki oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M dodatkowo ograniczenia zabudowy mieszkaniowej. Ograniczenia te polegały na zakazie przeznaczania nowych terenów pod powyższe rodzaje działalności, zmiany sposobu użytkowania budynków na powyższą działalność oraz budowy nowych budynków na cele takiej działalności. Ponadto, na mocy § 5 wymienionego wyżej rozporządzenia wprowadzone zostały w obszarze ograniczonego użytkowania wymagania techniczne dotyczące nowoprojektowanych oraz istniejących budynków dotyczące zapewnienia właściwego klimatu akustycznego zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Analizując i oceniając całokształt okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, że porównanie ograniczeń w stosunku do nieruchomości powodów obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku oraz w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku wskazuje, że wejście w życie powyższej uchwały nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powodów, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych po ich stronie. Wskazać bowiem należy, że jak wynika z analizy ograniczeń obowiązujących w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku i w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 roku, pewne ograniczenia, które istniały w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania z 2007 roku, takie jak zakaz przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia nr 50) zostały obecnie w uchwale z 20 czerwca 2011 roku zniesione w całym obszarze ograniczonego użytkowania, z wyjątkiem strefy Z1. W związku z powyższym w strefie Z2, w której leży obecnie nieruchomość powodów ograniczenia te już nie obowiązują, a te które nadal obowiązują obowiązywały już od czasu wprowadzenia rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku. Natomiast graniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w obszarze ograniczonego użytkowania, są takie same w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym uchwałą z 2011 roku, jak te, które istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku. Zgodnie bowiem z § 6 uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku w obszarze ograniczonego użytkowania w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Takie same ograniczenia istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku (§ 5 rozporządzenia nr 50). W tym stanie rzeczy, w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, niewątpliwie zmiana aktu prawnego w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie wpłynęła w żadnej mierze na sytuację nieruchomości powodów i nie podstaw do uznania, iż spowodowała dalsze obniżenie wartości ich nieruchomości z uwagi na zwiększenie ograniczeń.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 01 grudnia 2010 roku (I CSK 86/10, LEX nr 8185541) „nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 § 1 – 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości”. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego)

rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2 – letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwi prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, iż bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków.

Stanowisko takie w analogicznej sprawie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) podnosząc w uzasadnieniu, iż „bezsporne jest, że powodowie nie zgłosili pozwanemu swoich roszczeń odszkodowawczych w terminie zawitym z art. 129 § 4 ustawy Prawo ochrony środowiska biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania z 2003 roku, w związku z czym nie może budzić wątpliwości, że roszczenie o wyrównanie utraty wartości ich nieruchomości, powiązanej przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru w ówczesnie oznaczonym kształcie i z wówczas określonymi ograniczeniami wygasło”.

Powyższy pogląd znajduje uzasadnienie także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 roku (IV CSK 28/12, LEX nr 1228596), zgodnie z którym „odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska, przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący).”

Z powołanych orzeczeń jednoznacznie wynika, że szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

W związku z powyższym uznać należy, iż zgłoszone w złożonym w niniejszej sprawie pozwie roszczenia odszkodowawcze powodów są bezpodstawne i podlegają oddaleniu z uwagi na fakt, iż dla nieruchomości powodów wejście w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, a od wejścia w życie tego rozporządzenia upłynął 2 – letni termin na dochodzenie roszczeń. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości powodów w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska) i ich bezpodstawność. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 § 2 w związku z art. 135 ustawy Prawo ochrony środowiska podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości.

Ze względu na fakt, iż przed wejściem w życie uchwały w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania z 2011 roku nieruchomości powodów była już objęta obszarem ograniczonego użytkowania z 2007 roku wprowadzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50, nie ma żadnych przesłanek dla uznania, że wyżej wymieniona uchwała wiąże się z jakąkolwiek szkodą poniesioną przez powodów. Uchwała ta nie wprowadziła bowiem żadnych nowych ograniczeń, które uzasadniałyby roszczenia odszkodowawcze powodów w związku z dalszym zmniejszeniem wartości ich nieruchomości i okoliczność taka nie została przez powodów wykazana na zasadzie kontryktoryjności.

W wyroku z dnia 25 lutego 2009 roku (II CSK 565/08) Sąd Najwyższy wskazał, że „wykładnia art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska daje podstawę do przyjęcia, że znajdzie on zastosowanie do szkody obejmującej obniżenie wartości nieruchomości, jeśli dojdzie do ważnego i rzeczywistego uszczuplenia zakresu i sposobu dotychczasowego korzystania z nieruchomości lub zmuszenia właściciela do zmiany dotychczasowego jej przeznaczenia.” Z przywołanego orzeczenia jednoznacznie zatem wynika, iż art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska może stanowić podstawę dla roszczeń odszkodowawczych w przypadku ograniczenia dotychczasowego zakresu i sposobu korzystania z nieruchomości. Mając na uwadze, iż w dniu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku na nieruchomości powodów obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku i to ograniczenia dalej idące niż obecnie, roszczenia odszkodowawcze z tego tytułu nie zasługują na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie I. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 roku, Nr 490), obciążając kosztami zastępstwa prawnego pozwanego w kwocie 3.600,00 zł, stanowiącej stawkę minimalną przy wartości przedmiotu sporu w niniejszej sprawie, przegrywających sprawę powodów, stosunkowo do udziału każdego z nich w dochodzonym pozwem roszczeniu. W konsekwencji Sąd zasądził na rzecz pozwanego od S. B. kwotę 1.800,00 zł (3.600,00 zł x 4/8), od R. F. kwotę 1.350,00 zł (3.600,00 zł x 3/8) oraz od M. F. kwotę 450,00 zł (3.600,00 zł x 1/8).